

Hämtat från "Åtgärder mot kemikalieolyckor i sjöar, vattendrag och kustvattenområden : En nordisk handbok" av Björn Looström.

Skadat torrlastfartyg med 3900 fat epiklorhydrin

(Olycka nr 15)

1989, 18 juli Nordsjön, Tyska bukten

Epiklorhydrin (Klass 6) i stålfat; mycket hälsofarlig vätska som avger giftiga och irriterande ångor; potentiell carcinogen.

Det tyska torrlastfartyget *Oostzee* hamnade i storm under en resa från Rotterdam till Leningrad. På fartygets mellandäck fanns 3900 stålfat med 975 ton epiklorhydrin (250 kg per fat) stuvade i upprätt position. Faten saknade föreskriven lastsäkring på det hala däck. Fulla fat stod blandade med tomma fat som pressades ihop under stormen vilket ledde till en växande lastförskjutning.

Läckande fat gav upphov till ångor av epiklorhydrin som ledde till förgiftningssymtom hos flera i besättningen. Fartyget instruerades därför av German Shipping Administration att ankra utanför Cuxhaven varvid hela besättningen på 14 man fördes till sjukhus för behandling och observation i 10 dar.

Räddningspersonal gick ombord och fann ett stort antal skadade och läckande epiklorhydrin-fat blandade med annan last. Mycket farliga koncentrationer av epiklorhydrin kunde uppmätas på fartyget. Som en första åtgärd pumpades utspild epiklorhydrin upp och transporterades till en mottagningsanläggning. Därefter togs fartyget till en hamn i ett mindre befolkat område i Elbes mynning där det ventilerades för att bringa ner koncentrationerna av gaser ombord. En säkerhetszon upprättades runt fartyget med 1000 m diameter samt 2000 fot uppåt i lufrummet. Alla skadade fat överfördes till bärgningsförpackningar eller s.k. "salvage drums" (se Bilaga 9 avsnitt B9.5) för vidare transport till en mottagningsanläggning.

Orsak till olyckan

Felaktig stuvning och lastsäkring vilket resulterade i lastförskjutning och skador på fat.

Erfarenheter från olyckan

Under operationens inledning var det svårt att bedöma risken med den farliga atmosfären varför *Oostzee* av säkerhetsskäl måste flyttas flera gånger. Orsaken var att det inte fanns bogserbåtar tillgängliga med säkerhetsutrustning för arbete i farlig atmosfär. Gaserna från lasten av epiklorhydrin befanns vara farligare än väntat och 30 personer från räddningstjänst och massmedia måste föras till sjukhus för undersökning. En person fick bestående skador. Erfarenheterna från operationen ledde till att man efteråt ifrågasatte säkerhetsrutinerna kring hantering av epiklorhydrin vid räddningsinsatser.

Informationskällor

1) "The OOSTZEE Case July/August 1989", Waterways and Shipping Directorate North, Special Federal Unit for Marine Pollution Control, Deichstr. 12, D-2190 Cuxhaven, DE.

2) Ref. 113, Annex 3, "Oostzee, Maritime Chemical Accident", Engelskt sammandrag